

Bozlu Art Project'teki Töz sergisinde Kazım Karakaya, doğa, insan ve hayvan arasındaki varoluş dengesine odaklanıyor

"Benim için sanat ve zanaat iç içe geçmiş bir yapılanma"

ESİN HAMAMCI

Heykel sanatçısı Kazım Karakaya'nın Töz sergisi, kökünü geleneklerden alan motiflerle mitolojiye, İhtar Kapısı'na, Selçuklu'nun çift başlı kartallarına gönderme yapıp kadim sembolleri çağdaş formla yeniden yorumluyor. Sergi, hayvan, insan ve doğa arasındaki etkileşimden yola çıkıyor. Karakaya ile varoluşun bu ayrılmaz bütünlüğü üzerine konuştuk.

Serginizin hikayesi nasıl başladı?

Düşünsel olarak pandemi döneminde başladı. Kendi kendimizi izole ettiğimiz, doğa ile olan ilişkimizi sorguladığımız bir dönemdi. Her şeyden önce canlı olabilme, hayatta kalabilme arzusu öne çıkıyordu. Daha önceden de sıklıkla kullandığım hayvan figürlerinden yola çıktım. Pandemi döneminde evde zaman geçirirken,

heykel ve mekan ilişkisini yeniden düşünmeye başladım.

"Töz, canlı-cansız bir bütünlükten oluşuyor"

Çağdaş şekilde yeniden yorumladığımız saz üslubu ve Rumi formunda size ilham veren nedir?

Görsel imge hafızamızı bilinçli veya bilinçsiz şekilde oluşturan belli semboller var. Bütün belleğimizi

oluşturan bu estetik algımızı, görsel alışkanlıklarımızı neden bugün de yeniden kullanmayalım? Heykel dediğimiz şey de bir anlamda form ve malzemedir. Onda ilk gördüğümüz şey malzemedir. Özellikle saz üslubundaki hayvan ve insan figürlerinin iç içe geçmiş yönlerindeki var olmayı sorgulama beni etkiledi. Bunlar bir araya geldiğinde beni heyecanlandırdı elbette. Kağıt kesme, katlama sanatıyla ve hat sanatıyla ilgili de birtakım işlerim olmuştu. Sergide de bu işlemden iki tane mevcuttu.

Varlıkların karşılığında ortak "Töz" üzerine ne söylemek istersiniz? Bu anlamda öne çıkan motifler nelerdir?

Töz, aslında cevher ve gözü-

müzü açtığımız anda fark ettiğimiz, gördüğümüz canlı-cansız bir bütünlükten oluşuyor. Ben özellikle doğada var olan bir malzemeyi, heykelin ana malzemesi olarak adlandırdığımız taş, alüminyum, ahşap gibi malzemeleri kullanan bir sanatçıyım. Onun bütün tarihsel süreç içerisinde farklı kültürlerde ele alınıp biçimiyle ilgilieniyorum. Bir bakıyorsunuz antik dönemdeki heykeltıraş ile bugünkü bir heykeltıraşın dokunuşunun biçimlenişi aynı. Kültür dünyasında farklı gibi

algılsa da aslında bir izliği takip ediyorum. Özellikle hayvanlar sanat tarihinde en fazla kullanılan figürlerden... Hayvan kelimesinin kökü aynı zamanda hay'dan, canlı olma halinden geliyor. Doğa felsefesindeki canlı-cansız varlık ayrımından da

etkilenme var. Bitkiler, hayvanlar, insanlar dünyasındaki ortak noktalar, canlı olmanın, var olmanın sorgulanışından ve bunun geleneğe etkilerinden esinlenme var. Bu anlamda beni özellikle etkileyen yapılarıdan biri İhtar Kapısı'ydı. Sınır ve geçişin hayvan figürleriyle sembolize edilmesi doğa ve hayvan ilişkisini yine ortak bir noktada buluşturuyor. Örneğin kediler bu anlamda önemli.

TÖZ Sergisini
20 Mayıs'a dek
Bozlu Art Project'te
ziyaret edebilirsiniz.

Kazım Karakaya,
İsimsiz, 2022-
2023, demir,
122 x 144 x 40 cm,
7 eds

Heykelleri-
nizde alümin-
yum, demir ve
taş öne çıkıyor.

Nasıl bir teknikle ilerlediniz?

Heykel, en nihayetinde form ve malzeme sanatı. Malzeme değişikliğe onaylaştıkça onunla çalışmaya başladık. Örneğin taş aslında bir kütle ve onu eksiltirken içten dışa doğru bir kabuk ortaya çıkarıyorsunuz. Alüminyum malzeme de kullandım. Çünkü döküm ve döküm teknikleri, uygulama anındaki etkileri, ondaki tesadüfleri kullanmak bence çok heyecan verici. Sanat aslında bir anlamıyla eseri mutfakıyla, teknesiyle görmektir.

"Töz" farklı coğrafyaların kültürleri arasında gezinirken zanaatla sanat arasındaki ince ayrımı da vurguluyor. Sizin için bu farkın tanımı nedir?

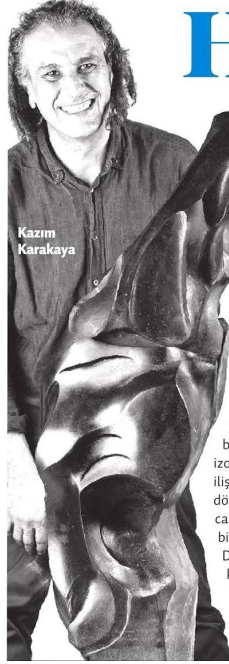
Benim için sanat ve zanaat iç içe geçmiş bir yapılanma. Heykel eğitimi de bu anlamda usta-çırak ilişkisine dayalı bir süreçtir. Hoş bir form tahayyül edebilirsiniz ama uygulamada kullandığımız malzeme, düşündüğünüz boyut, sanatçı-in-

san ilişkilerinin sonucunda farklı etkilerle karşılaşacağız. Benim için sanat-zanaat arasındaki farkın tanımı 'iç içe geçmişlik'tir. Bugün Avrupa'da kullanılan çekiç formuyla, Anadolu'da kullanılan çekiç formu birbirinden farklı çünkü malzeme kültürleri farklı. Her coğrafya kendisinde bulunan malzemeyi nasıl işleyeceğine, onu nasıl bezeceğine dair bir kültür geliştirmiş. Bence çok önemli bu çünkü imgesel olarak aynı varoluş hikayeleri farklı biçimlerde görülebilir. Selçuklu'daki çift başlı kartal bir anda Hindistan'da görülebilir. Doğa ya bakışımızı gösteren, onlarla ilişkimizi tanımlayan anlamlardır.

"Heykelin mekanla ilişkisini düşünerek üretiyorum"

Sergide kaç eser yer alıyor? Boyutlarının belirlenmesinde kullandığınız tekniğin, malzemenin ve motiflerin yeri var mı?

3 adet mermer, 5 adet alüminyum paneli, 2 tane demirden işlem var. Bu boyutlar kendiliğinden gelişen bir süreç. Ben daha çok heykelin mekanla olan ilişkisini düşünerek üretiyorum. Heykel mekana girdiği andan itibaren bir alan kaplıyor ve o alanda oluşturduğu yerin boyutuyla çok ilişkililiyor. Dolayısıyla boyutlar farklı. •

Kazım Karakaya

